

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencileri ile Diğer Fakültelerde Eğitim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi

Mihriay MUSA¹

Özet

Yayın Bilgisi

Gönderi Tarihi: 22.09.2020
Kabul Tarihi: 23.10.2020
Online Yayın Tarihi:
23.10.2020

Anahtar Kelimeler

Umutsuzluk Düzeyi, Boyun Eğici Davranış, Spor Bilimleri Fakültesi.

Bu araştırmanın amacı Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile diğer fakültelerde eğitim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Bu amaç doğrultusunda, araştırma nicel araştırma desenlerinden İlişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Araştırmanın evreni 2019-2020 eğitim öğretim yılında Uşak Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören ve diğer fakültelerde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Basit tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenmiş olan araştırmanın örneklemini ise spor bilimleri fakültesi ve diğer bölümlerde öğrenim gören toplam 240 öğrenciden oluşmaktadır. Veriler araştırmanın amacına uygun olarak 'Kişisel Bilgi Formu', 'Beck Umutsuzluk Ölçeği' ve 'Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Veriler normal dağılıma uygunluk göstermediği için, analizlerin de Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H nonparametrik testler kullanılmıştır. İstatistiksel analizlerde SPSS 22 lisanslı paket program kullanılmıştır. Yapılan analizlerde fakülte, anne eğitim durumu ve anne-baba mesleği değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı fark gözlenirken; yaş, cinsiyet, baba eğitimi durumu ve gelir düzeyleri açısından anlamlı fark görülmemiştir. Ayrıca öğrencilerin boyun eğici davranış puanları ile umutsuzluk düzeyi puanları arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Sonuç olarak, umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin fakülte, anne eğitim durumu ve anne-baba mesleğinden etkilendiği belirlenirken; spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin, diğer bölümlerde okuyan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Investigation of Despair and Submissive Behavior Levels of Students of Faculty of Sports Sciences and Students of Other Faculties in Terms of Various Variables

Abstract

Article Info

Received: 22.09.2020
Accepted: 23.10.2020
Online Published:
23.10.2020

Keywords

Despair Level, Submissive Behavior, Faculty of Sport Sciences.

The aim of this study is to examine the hopelessness and submissive behavior levels of the students of the Faculty of Sport Sciences and those studying at other faculties in terms of various variables. For this purpose, the research was carried out with relational scanning model, one of the quantitative research designs. The universe of the research consists of university students studying in various departments of the Faculty of Sport Sciences of Uşak University and studying in other faculties in the 2019-2020 academic year. The sample of the study, which was determined by simple random sampling method, consists of a total of 240 students studying in sports sciences faculties and other departments. The data were collected using "Personal Information Form", "Beck Hopelessness Scale" and "Submissive Behavior Scale" in accordance with the purpose of the research. Mann Whitney U and Kruskal Wallis H nonparametric tests were used for the analysis, as the data did not conform to the normal distribution. SPSS 22 licensed package program was used for statistical analysis. In the analyzes, a statistically significant difference was observed in terms of faculty, mother's education level and mother-father profession; There was no significant difference in terms of age, gender, father education status and income levels. In addition, a low level and positive correlation was found between students' submissive behavior scores and hopelessness level scores. As a result, it was determined that hopelessness and submissive behavior levels were affected by the faculty, mother's education level and mother-father profession; It has been determined that the hopelessness and submissive behavior levels of the students studying at the faculty of sports sciences are lower than the students studying in other departments.

¹ Uşak Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Uşak / Türkiye

Giriş

Toplumumuzda önemli bir ihtiyaç haline gelen spor gün geçtikçe daha da önem kazanmaya devam ediyor. Hareketin olmadığı bir yaşam tarzı ve yeni teknolojik gelişmelerin toplumsal yaşamda yarattığı olumsuz durumlardan dolayı sıkıntılara karşı bir alternatif, sağlıklı kalmanın bir yolu olan spor toplumsal ve bireysel yaşamda tedavi yöntemi haline gelmiştir.

Umut, olumsuz olaylara karşı mücadele duygusu sağladığı için ruh sağlığı açısından önemli etkilere sahiptir. Umut bireyin sağlığında, olumsuz olaylarla mücadelede, bireyin refahında ve gelecek hakkında olumlu beklentiler içine girmekte önemli bir rol oynar. Araştırmalar, umudun bireyin hayatta bir çıkış yolu olabileceği ve istenen hedeflere ulaşılabilirliği inancını oluşturduğunu göstermektedir (Yalçın ve Açıköz, 2014). Umutsuzluk, geleceğin olumsuz tutum ve davranışlarını içermediği ve bireyin hayatını olumsuz etkilediği için anormal davranışlar başlığı altında değerlendirilebilir (Üngüren ve Ehtiyar, 2013). Öğrencilerin yaklaşımı ne kadar rasyonel olursa olsun, yaşamın olumsuz yönleri vurgulandığında yoğun bir kişisel çaresizlikten şüphelenmek gerekir (Horney, 1995). Umutsuzluk, bireyi aşılmaz engeller olarak bile ılımlı zorluklara benzetmektedir (Horney, 1995). Ayrıca depresyon ve intihar girişimlerinde, şizofreni, alkol bağımlılığı, uyuşturucu bağımlılığı, akıl hastalıkları ve fiziksel hastalıklarda umutsuzluğun gözlendiğini belirtilmiştir (Seber ve ark., 1993; Beck ve ark., 1993). Umutsuzluk aynı zamanda fiziksel rahatsızlıklara da yol açabilecek düzeyde olumsuz duygu durum olarak ifade edilmektedir (Scheier ve Carver, 1985). Everson ve ark. (2000), umutsuzluğun kardiyovasküler rahatsızlıklarla ilişkili olduğunu tespit etmişlerdir (Everson ve ark., 2000).

Boyun eğme; teslim olmak, önce direnirken zor karşısında gücü kabullenme veya karşı koyan birini boyun eğmek zorunda bırakmak ve teslim olmaya zorlamak olarak tanımlanabilir (Atıcı, 2011; Kabasakal, 2007). Boyun eğme davranışının ortaya çıkması sürecinde üç faktör etkilidir. İlki; bireyin boyun eğmesini yapılacak en doğru şey olarak gösterir (iletişimsel etki). İkincisi; başkaları tarafından reddedilmemesi ve onaylanmaması için bireyin boyun eğmesidir (normatif etki). Üçüncü; sosyal normların sorgulanmadan kabulüdür (bilinçsiz uyum) (Atıcı, 2011; Tuzcuoğlu ve Korkmaz, 2001). Boyun eğme davranışı (submissive behaviour); başkalarını incitmemeye ve kırmamaya dikkat etmek, herkesi memnun etmeye çalışmak, yardımsever olma eğilimi, hayır diyememek, sevmedikleri durumları ifade etmekte zorluk çekmek, öfkelerini göstermekte güçlük çekmek, sürekli onay gereksinimi göstermek, düşüncelerini ve haklarını savunamama gibi kişilik özelliklerini ifade eder. (Köktuna, 2007; Gilbert ve Allan, 1994; Öztürk, 1997).

Boyun eğici davranışlar; Herkesi tatmin etmeye çalışan, hayırseverliğe büyük önem veren, kendi isteklerini geri atan ve hayır diyemeyen ve özellikle olumsuz olan olumsuz duygularını ifade etmekte zorlanan bir kişilik yapısı olarak tanımlanmaktadır (Öztürk, 1997; Gilbert ve ark., 1994). Gilbert ve arkadaşları, insanlarda onaylanmama korkusu ve başkalarını tatmin etme ihtiyacı, ikinci sınıf statüsüne düşme, kişisel başarısızlık, haysiyetlerini kaybetme, depresyon veya ihtiyaç yerine zayıf olarak görülme gibi duygu ve davranışlar depresyona yakınlık için kişiyi boyun eğici bir duruma iten korkular olarak açıklanabileceğini savunmaktadır (Savaşır ve Şahin, 1997; Hamurcu ve Saygın, 2011).

Bu araştırmanın olası sonuçları spor bilimleri fakültelerinde ve diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğme davranış düzeylerinin bilinmesi bu öğrencilerin ailelerine,

hocalarına, yöneticilerine yol göstermesi yönünden önem arz etmektedir. Çalışmamızda spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile diğer fakültelerde eğitim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmek amaçlanmıştır. Çalışmamızın alt amaçları sırasıyla;

- Kişinin yaş gruplarına göre umutsuzluk ve boyun eğici davranış özelliklerini incelemek,
- Kişilerin cinsiyet değişkenliklerine göre umutsuzluk ve boyun eğici davranış özelliklerini incelemek,
- Anne ve babanın eğitim düzeyine göre umutsuzluk ve boyun eğici davranışlarını incelemek,
- Annenin ve babanın meslek durumuna göre umutsuzluk ve boyun eğici davranış özelliklerini incelemek,
- Ailenin gelir durumuna göre umutsuzluk ve boyun eğici davranış özelliklerini incelemektir.

Materyal ve Yöntem

Uşak Üniversitesinde öğrenim gören Spor Bilimleri Fakültesi öğrencileri ile diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeylerini ve boyun eğme davranışlarının farklı değişkenlere göre incelenmesini amaçlandığından çalışma nicel araştırma desenlerinden tarama ilişkisel tarama modeli ile yürütülmüştür. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varabilmek amacıyla, evrenden alınan bir grup, örneklem üzerinde yapılan taramalardır (Karasar, 2016).

Çalışma Grubu

Araştırmanın evreni 2019-2020 eğitim öğretim yılında Uşak Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi'nin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören ve diğer fakültelerde öğrenim görmekte olan üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır. Basit tesadüfi örneklem yöntemi ile belirlenmiş olan araştırmanın örnekleme ise Spor Bilimleri Fakültesi'nin farklı bölümlerinde ve diğer fakültelerin bölümlerinde öğrenim gören toplam 240 öğrenciden oluşmaktadır.

Verilerin Toplanması

Veriler araştırmanın amacına uygun olarak 'Kişisel Bilgi Formu', 'Beck Umutsuzluk Ölçeği' ve 'Boyun Eğici Davranışlar Ölçeği' kullanılarak toplanmıştır. Bu çalışmada öğrencilerin umutsuzluk düzeylerini belirlemek amacıyla Beck ve ark., (1974) tarafından geliştirilen Umutsuzluk Ölçeği kullanılmıştır. Seber ve ark., (1993) tarafından Türkçeye uyarlanmış ve geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılan ölçek, 11 doğru, 9 yanlış anahtar yanıtı olan 20 doğru-yanlış önermeden oluşmaktadır. Ölçek kendi kendine yanıtlanmaktadır. Bunlardan 2, 4, 7, 9,11, 12, 14,16, 17, 18, 20. sorulara verilen yanıt evet ise 1 puan;1, 3, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19. sorulara verilen cevaplar hayır ise 1 puan verilmektedir. Bunların aksi verilen cevaplarda ise "0" puan verilmektedir. Elde edilen aritmetik toplam "umutsuzluk puanı" olarak kabul edilmiştir. Puanların olası değişkenliği 0 ile 20 arasındadır. Ölçeği oluşturan ifadeler üç alt boyutta incelenmektedir. 1, 6, 13, 15, 19, önermeler gelecek ile ilgili duyguları, 2, 3, 9, 11, 12, 16, 17, 20, önermeler motivasyon kaybını, 4, 7, 8, 14, 18, önermelerde gelecek ile ilgili beklentileri ifade etmektedir. Önermeler duygusal, motivasyonel ve bilişsel etmenlerden oluşmaktadır. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0.83 olarak hesaplanmıştır.

Gilbert ve Allan (1994) tarafından geliştirilen Boyun Eğici Davranış ölçeği depresyonla ilişkili boyun eğici sosyal davranışları ölçmek amacıyla oluşturulmuş bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Türkçe

formu Şahin ve Şahin, (1992) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek 16 maddeden oluşup bireyin kendi kendine yanıtlayabildiği, uygulanması kolay bir ölçektir. Her maddede sözü edilen davranışların kişiyi ne kadar iyi tanımladığı sorulmaktadır. Yanıtların “hiç tanımlamıyor”, “biraz tanımlıyor”, “oldukça tanımlıyor”, “iyi tanımlıyor” ve “çok iyi tanımlıyor” seçeneklerine göre verilmesi istenmektedir. Maddeler 1-5 arasında, 5’li Likert tipi puanlama esasına göre değerlendirilir. Ölçekten en düşük 16, en yüksek 80 puan alınabilir. Yüksek puanlar, daha fazla buyun eğici davranışa işaret eder. Bu çalışmada ise ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0.73 olarak hesaplanmıştır. Ölçek iç tutarlılık göstermektedir.

Verilerin İstatistiksel Analizi

Verilerin SPSS (Statistical Package for Social Sciences) 22.0 programı ile veriler analiz edilmiş olup yorumlanma suretiyle sonuçlar elde edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistikler (f, % ve \bar{x}) kavramlar kullanılmıştır. Verilerin normalliğinin sınanması konusunda öncelikle Kolmogorov-Smirnov testine (n=240) bakılmıştır. Sonrasında Skewness (çarpıklık) ve Kurtosis (Basıklık) değerleri dikkate alınarak verilerin normal dağılmadığı görülmüştür. Veriler Normal dağılmadığı için analizlerde Mann Whitney U ve Kruskal Wallis H nonparametrik testler kullanılmıştır. Umutsuzluk düzeyleri ve boyun eğici davranış düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek için korelasyon testi; gelecek duyguları, motivasyon kaybı ve gelecek ile ilgili beklenti düzeyi arasındaki ilişkiyi belirlemek için ise regreasyon testi kullanılmıştır.

Tablo 1. Verilere İlişkin Normallik Analizi

Ölçekler	Kolmogorov-Smirnova			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	p.	Statistic	df	p.
Umutsuzluk	0,12	240	0,00	0,93	240	0,00
Boyun Eğici Davranışlar	0,09	240	0,00	0,97	240	0,00

Tablo 1 değerlendirildiğinde, çalışma grubundan elde edilen verilen normal dağılım göstermedikleri görülmektedir (p,000<0,05). Veriler normal dağılım göstermediği için verilerin analizinde nonparametrik testlerin yapılmasına karar verilmiştir.

Tablo 2. Verilere İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler

Değişken	Grup	f	%	Değişken	Grup	f	%	
Fakülte	Spor Bilimleri Fak.	120	50,0	Cinsiyet	Erkek	149	62,1	
	Diğer Fakülteler	120	50,0		Kadın	91	37,9	
Yaş	18	7	2,9	Aile Gelir Düzeyi	2020 TL	49	20,4	
	19	28	11,7		2021-2520 TL	44	18,3	
	20	42	17,5		2521-3020 TL	41	17,1	
	21	51	21,3		3021-3520 TL	31	12,9	
	22	45	18,8		3521 TL ve üzeri	75	31,3	
	23	33	13,8					
	24	21	8,8					
	25	11	4,6					
	26	1	0,4					
	28	1	0,4					
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar değil	25	10,4	Baba Eğitim Durumu	Okuryazar değil	10	4,2	
	İlkokul	82	34,2		İlkokul	61	25,4	
	Ortaokul	69	28,7		Ortaokul	56	23,4	
	Lise	50	20,8		Lise	76	31,7	
	Üniversite	14	5,8		Üniversite	37	15,4	
Anne Meslek Durumu	Ev hanımı	163	67,9	Baba Meslek Durumu	İşsiz	12	5,0	
	Memur	11	4,6		Memur	34	14,2	
	İşçi	42	17,5		İşçi	86	35,8	
	Emekli	7	2,9		Emekli	44	18,3	
	Serbest meslek	17	7,1		Serbest meslek	64	26,7	

Tablo 2 değerlendirildiğinde, spor bilimleri fakültesinde ve diğer fakültelerde öğrenim gören öğrenciler ile eşit düzeydedir. Katılımcıların %21,3'ü (n=51) 21 yaşındadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu %62,1'i (n=149) erkek öğrencilerden oluşmaktadır. Katılımcıların annelerinin %34,2'si (n=82) ilkököl mezunu, babalarının da %25,4'ü (n=61) ilkököl mezunu olduğu belirlenmiştir. Katılımcıların %67,9'u (n=163) ev hanımı, babalarının %35'i (n=86) işçi oldukları tespit edilmiştir. Öğrencilerinin ailelerinin %31,3'ü (n=75) 3521 tl ve üstü gelire sahiptir.

Bulgular

Araştırmanın amacı doğrultusunda elde edilen bulgular, istatistiksel olarak değerlendirilmiş ve sonuçlar sırasıyla yorumlanıp tartışılmıştır.

Tablo 3. Değişkenlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Fakülte Değişkeni	Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranış Ölçeği	N	Ort.	Ss
Spor Bilimleri	Umutsuzluk	120	6,0	4,4
Diğer Fakülteler		120	7,2	4,5
Spor Bilimleri	Gelecekle İlgili Duygular	120	1,3	1,4
Diğer Fakülteler		120	1,6	1,5
Spor Bilimleri	Motivasyon kaybı	120	2,3	1,9
Diğer Fakülteler		120	2,5	1,8
Spor Bilimleri	Gelecek Beklentileri	120	1,9	1,4
Diğer Fakülteler		120	2,2	1,4
Spor Bilimleri	Boyun Eğici Davranışlar	120	33,8	7,5
Diğer Fakülteler		120	38,0	8,8

Tablo 3 incelendiğinde, diğer fakülte de öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ve gelecekle ilgili duyguları, motivasyon kayıpları ve gelecek beklentileri spor bilimlerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Ayrıca diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin boyun eğici davranış düzeyleri spor bilimlerinde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 4. Umutsuzluk Düzeylerinin ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Fakülte Değişkenine Dayalı Farklılıklara İlişkin Analizleri

Ölçekler	Fakülteler	N	\bar{X}	ss	Z	p
Umutsuzluk Düzeyi Ölçeği	Spor Bilimleri Fakültesi	120	6,0	4,41	-2,227	0,02*
	Diğer Fakülteler	120	7,2	4,58		
Boyun Eğici Davranış Ölçeği	Spor Bilimleri Fakültesi	120	33,8	7,56	-3,769	0,00**
	Diğer Fakülteler	120	38,0	8,84		

Tablo 4'de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan spor bilimleri fakültesi öğrencileri ile diğer fakültelerde öğrenim gören öğrenciler arasında umutsuzluk düzeyleri puan ortalaması ($Z=-2,227$; $p=0,02$; $p<0,05$) ve Boyun Eğici Davranışlar düzeyi puan ortalaması ($Z=-3,769$; $p=0,00$; $p<0,001$) bakımlarından %95 güven aralığında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır. Bu sonuca göre spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin umutsuzluk ölçek puan ortalamalarının ($\bar{x}=6,0$) diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk ölçek puan ortalamalarından ($\bar{x}=7,2$) anlamlı düzeyde daha düşük olduğu, boyun eğici davranış düzey ortalamalarında spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin ($\bar{x}=33,81$), diğer fakültede öğrenim gören öğrenciler e göre ($\bar{x}=38,07$) daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 5. Umutsuzluk Düzeyleri ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Yaş Değişkenine Dayalı Farklılıklara İlişkin Analiz

Ölçekler	Yaş Değişkeni	N	\bar{x}	ss	x^2	<i>p</i>
Umutsuzluk Düzeyi Ölçeği	18	7	6,14	4,59	15,229	0,08
	19	28	7,50	4,41		
	20	42	5,90	4,66		
	21	51	6,88	4,29		
	22	45	5,24	3,72		
	23	33	7,57	4,63		
	24	21	7,76	5,30		
	25	11	7,54	5,41		
	26	1	1,00	-		
	28	1	0,00	-		
Boyun Eğici Davranış Ölçeği	18	7	35,00	10,61	4,811	0,85
	19	28	37,42	8,00		
	20	42	35,54	7,46		
	21	51	35,31	8,50		
	22	45	35,40	7,99		
	23	33	35,60	8,16		
	24	21	35,85	10,36		
	25	11	41,36	11,62		
	26	1	32,00	-		
	28	1	32,00	-		
	18	7	35,00	10,61		

Tablo 5 değerlendirildiğinde, öğrencilerin yaş dağılımlarına göre umutsuzluk düzeyleri puan ortalaması ($p=0,08$; $p>0,05$), boyun eğici davranış ölçeği puan ortalaması bakımlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=0,85$; $p>0,05$).

Tablo 6. Umutsuzluk Düzeylerinin ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Cinsiyet Değişkenine Dayalı Farklılıklara İlişkin Analiz

Ölçekler	Cinsiyet Değişkeni	N	\bar{x}	ss	Z	<i>p</i>
Umutsuzluk Ölçeği	Erkek	149	6,30	4,31	-1,123	0,26
	Kadın	91	7,08	4,84		
Boyun Eğici Davranış Ölçeği	Erkek	149	36,19	8,85	-0,389	0,69
	Kadın	91	35,53	7,88		

Tablo 6 incelendiğinde öğrencilerin cinsiyet dağılımlarına göre umutsuzluk düzeyleri puan ortalaması ($p=0,26$; $p>0,05$), boyun eğici davranış ölçeği puan ortalaması bakımlarında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=0,69$; $p>0,05$).

Tablo 7. Umutsuzluk Düzeylerinin ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Anne ve Baba Eğitim Durumuna Dayalı Farklılıklara İlişkin Analiz

Değişken	Grup	Umutsuzluk Ölçeği				Boyun Eğici Davranış Ölçeği				
		N	\bar{x}	ss	x^2	<i>p</i>	\bar{x}	ss	x^2	<i>p</i>
Anne Eğitim Durumu	Okuryazar Değil	25	6,96	4,84	11,280	0,02*	38,04	9,16	4,305	0,36
	İlkokul	82	5,98	4,51			35,96	7,90		
	Ortaokul	69	7,56	4,40			36,13	9,66		
	Lise	50	6,84	4,69			35,56	7,25		
	Üniversite	14	4,00	2,60			32,57	8,48		
Baba Eğitim Durumu	Okuryazar Değil	10	5,30	2,90	7,538	0,11	35,90	7,53	4,071	0,39
	İlkokul	61	6,16	4,84			36,68	8,54		
	Ortaokul	56	6,48	4,30			37,07	9,04		
	Lise	76	7,52	4,41			35,05	7,48		
	Üniversite	37	5,97	4,78			34,86	9,76		

Tablo 7'de görüldüğü üzere üniversite öğrencilerinin anne eğitim dağılımları arasında umutsuzluk düzeyleri puan ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($X^2=11,280$; $p=0,02$; $p<0,05$). Öğrencilerin umutsuzluk düzeyi puan ortalamaları dikkate alındığında, en düşük umutsuzluk

puanına anne eğitimi üniversite olan öğrencilerin sahip olduğunu ($\bar{x}=4,0$), en yüksek umutsuzluk puan ortalamasına ise anne eğitimleri ortaokul olan öğrencilerin sahip olduğu ($\bar{x}=7,56$) görülmektedir. Öğrencilerin anne eğitim dağılımları arasında boyun eğici davranış düzeyleri puan ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur ($p=0,36$; $p>0,05$). Baba eğitim dağılımları arasında umutsuzluk düzeyleri ($p=0,11$; $p>0,05$), boyun eğici davranış düzeylerinin ($p=0,39$; $p>0,05$) puan ortalamalarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık belirlenmemiştir.

Tablo 8. Umutsuzluk Düzeylerinin Anne ve Baba Meslek Durumuna Dayalı Farklılıklara İlişkin Bulgular

Değişken	Grup	Umutsuzluk Ölçeği					Boyun Eğici Davranış Ölçeği				
		N	\bar{x}	ss	x^2	p	N	\bar{x}	ss	x^2	p
Anne Meslek Durumu	Ev Hanımı	163	6,47	4,41	11,581	0,02*	10	35,90	7,53	11,836	0,01*
	Memur	11	4,45	3,93			61	36,68	8,54		
	İşçi	42	8,21	4,59			56	37,07	9,04		
	Emekli	7	4,57	4,57			76	35,05	7,48		
	Serbest Meslek	17	6,11	4,93			37	34,86	9,76		
Baba Meslek Durumu	İşsiz	12	5,91	4,33	7,105	0,13	-	-	-	11,514	0,02*
	Memur	34	5,82	4,18			34	32,05	7,66		
	İşçi	86	6,72	3,84			86	35,50	7,47		
	Emekli	44	8,20	5,70			44	37,52	9,66		
	Serbest Meslek	64	5,89	4,51			64	37,46	8,82		
	İşsiz	12	36,25	8,67	12	36,25	8,67				

Tablo 8’de görüldüğü üzere anne meslek dağılımları arasında umutsuzluk düzeyleri puan ortalamalarına göre %95 düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmuştur ($X^2=11,581$; $p=0,02$; $p<0,05$). Ortalamalar baz alındığında annesinin mesleği memur olan öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ($\bar{x}=4,45$), annesinin mesleği işçi olan öğrencilerden ($\bar{x}=8,21$) daha düşük olduğu belirlenmiştir. Anne meslek dağılımları arasında boyun eğici davranış düzeyleri puan ortalamalarına göre %95 düzeyde istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir. Ortalamalar baz alındığında annesi serbest meslekle uğraşan öğrencilerin boyun eğici davranış düzeyleri ($\bar{x}=34,86$), annesinin mesleği işçi olan öğrencilerden ($\bar{x}=37,07$) daha düşük olduğu belirlenmiştir. Tablodaki görüldüğü üzere baba meslek dağılımları arasında umutsuzluk düzeyleri puan ortalamalarına göre istatistiksel olarak bir farklılık bulunamamıştır ($p=0,13$; $p>0,05$). Baba meslek dağılımları arasında boyun eğici davranış düzeyleri puan ortalamalarına göre %95 düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı farklılık belirlenmiştir ($X^2=11,514$; $p=0,02$; $p<0,05$). Ortalamalar baz alındığında babası memur olan öğrencilerin boyun eğici davranış düzeyleri ($\bar{x}=32,05$), babası emekli ($\bar{x}=37,52$), olan öğrencilere göre daha düşük olduğu belirlenmiştir.

Tablo 9. Umutsuzluk Düzeylerinin ve Boyun Eğici Davranışların Gelir Düzeyi Durumuna Dayalı Farklılıklara İlişkin Analizler

Ölçekler	Gelir Düzeyi	N	\bar{x}	ss	X^2	p
Umutsuzluk Ölçeği	2020 TL ve altı	49	6,71	5,09	5,277	0,26
	2021-2520 TL	44	5,86	4,20		
	2521-3020 TL	41	6,75	4,28		
	3021-3520 TL	31	7,80	4,11		
	3521 TL ve üstü	75	6,38	4,61		
Boyun Eğici Davranış Ölçeği	2020 TL ve altı	49	37,95	9,08	5,692	0,22
	2021-2520 TL	44	36,45	8,67		
	2521-3020 TL	41	35,75	8,62		
	3021-3520 TL	31	35,45	7,74		
	3521 TL ve üstü	75	34,64	8,13		

Tablo 9’da görüldüğü üzere gelir düzeyi dağılımları arasında umutsuzluk düzeyleri puan ortalamalarına ($p=0,26$; $p>0,05$) ve boyun eğici davranış düzeylerine ($p=0,22$; $p>0,05$) göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Tablo 10. Umutsuzluk Düzeyleri ve Boyun Eğici Davranış Puanları Arasındaki İlişki Durumuna Dayalı Farklılıklara İlişkin Analizler

Ölçekler	Boyun Eğici Davranışlar	Umutsuzluk Ölçeği
Boyun Eğici Davranışlar	1	,234**
Umutsuzluk Ölçeği	,234**	1

Tablo 10 incelendiğinde, öğrencilerin boyun eğici davranış puanları ile umutsuzluk düzeyi puanları arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Bu sonuca göre öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri arttıkça boyun eğici davranış düzeyleri de artmaktadır.

Tablo 11. Gelecek Duyguları, Motivasyon Kaybı ve Gelecek ile İlgili Beklenti Düzeyi Durumuna Dayalı Farklılıklara İlişkin Regresyon Analiz Bulguları

Ölçek alt Önermeler	S. Olmayan Katsayı		S. Katsayı	t	p
	B	Ss. Error	Beta		
Gelecek İle İlgili Duygular	0,11	0,50	0,02	0,226	0,82
Motivasyon Kaybı	0,16	0,37	0,03	0,426	0,67
Gelecek İle İlgili Beklentiler	1,224	0,50	0,21	2,424	0,01*

Tablo 11 incelendiğinde Umutsuzluk Ölçeğinin alt önermeleri olan gelecek ile ilgili duygular, motivasyon kaybı ve gelecek ile ilgili beklentiler, boyun eğici davranış düzeyi puan ortalamalarına göre istatistiksel olarak bakıldığında, gelecek ile ilgili beklentilerin boyun eğici davranış düzeyinde %21,5’lik bir etkisi ($\beta=0,21$) olduğu görülmektedir ($p=0,01$; $p<0,05$).

Tartışma ve Sonuç

Yaygın bir ruh sağlığı sorunu olan depresyon ve ona bağlı olarak intihar davranışını açıklayan birçok kuramsal yaklaşımdan birisi de Beck’in bilişsel modelidir. Bu modele göre depresyona yatkın öğrencilerde, kendisine, dış dünyaya ve geleceğe karşı olumsuz beklentiler vardır. Bu olumsuz tutumlar ve kavramlar kişinin düşüncesinde sistematik hatalara, olumsuz yargılara ve sessiz kabullenişlere neden olur.

Çalışmamızda; diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri ve gelecekle ilgili duyguları, motivasyon kayıpları ve gelecek beklentileri spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu durumda spor bilimlerinde öğrenim gören öğrencilerin depresyon düzeylerinin daha düşük olduğu ve intihara daha az meyilli oldukları söylenebilir.

Çalışmamızda boyun eğici davranış düzeyi ise; diğer fakültelerde öğrenim gören öğrenciler başkalarını kırmamaya ve incitmemeye özen gösteren, herkesi memnun etmeye çalışan ve iyiliksever olmaya eğilimli, hayır demekten çekinen, hoşlanmadığı durumları ifade etmekte ve öfkesini göstermekte zorluk çeken, sürekli onaylanma gereksinimi duyan, düşüncelerini ve haklarını savunamayan ve benzeri davranışlarla gözlenebilen bir kişilik özelliği kümesini spor bilimleri fakülteleri öğrencilerine göre daha fazla göstermektedirler.

Spor bilimleri fakültesi ve diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin yaş, cinsiyet, anne ve baba eğitim düzeyleri, gelir düzeyi, baba meslek durumu değişkenlerinin umutsuzluk ve boyun eğici davranışlarından bağımsız olduğu söylenebilir. Çalışmamızdan farklı olarak, Elmacı ve Karaman’ın (2007

yapmış oldukları çalışmada kız öğrencilerin boyun eğici davranışlarının erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu saptanmıştır. Abakay ve Tuzcuoğulları (2017) yaptıkları çalışmada kadınların boyun eğici davranışlarının erkeklere göre daha yüksek olduğunu tespit etmişlerdir. Bizim çalışmamızdan farklı sonuçlar bulunması belirlenen örneklem gruplarının farklı olmasından kaynaklanabilir.

Milgram (1974); Shanaq ve Yahya (1977)'ya göre kadınlarla erkekler arasında boyun eğici davranış bakımından fark yoktur. Bunun yanında Kilham ve Mann (1974) kadınların daha fazla boyun eğici davranış gösterdiklerini bulmuşlardır (Bilgin, 1988).

Öngen (2006) yapmış olduğu çalışmada yaşları farklı olan öğrencilerin kaygı ve kaygı ile başa çıkma becerilerini incelemiş ve yaşı büyük olan öğrencilerin diğer yaşı küçük öğrencilere göre daha fazla durumluk kaygı yaşadıklarını saptamıştır. Ayrıca ailelerin sosyo-ekonomik düzeyleri farklılaştıkça ebeveynlerin çocuklarından beklentilerinin nitelikleri değişmekte buna bağlı olarak çocukların kişilik özellikleri (umutsuzluk, kaygı, düşük benlik saygısı gibi) ve geleceğe dair beklentileri değişmektedir. Alt sosyo-ekonomik düzeydeki ailelerden gelen çocuklarda bu özelliklerin daha baskın olduğu belirtilmektedir (Kağıtçıbaşı, 1990; Kaya ve ark., 2004).

Bunun yanı sıra anne eğitim düzeyi arttıkça umutsuzluk düzeylerinde azalma olduğu belirlenmiştir. Annesinin mesleği memur olan öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri, annesinin mesleği işçi olan öğrencilerden daha düşük olduğu gözlenmiştir. Annesi serbest meslekle uğraşan öğrencilerin boyun eğici davranış düzeyleri, anne mesleği işçi olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Babası memur olan öğrencilerin boyun eğici davranış düzeyleri babası emekli olan öğrencilere göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Çalışmamızla benzerlik gösteren Kaya ve ark., (2004) yürüttükleri bir çalışmada, öğrencilerin ebeveynlerinin eğitim düzeyleri düştükçe, boyun eğici davranışlarının arttığı gözlemlenmiştir. Aynı sonuç Kara ve ark., (2013) boyun eğici davranışların kökenleri üzerine yaptıkları bir araştırmada da görülmüştür.

Şelec (2014) evli öğrencilerde bağlanma stilleri ile boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkinin incelenmesi konulu çalışmasında, çalışmayan meslek gruplarının da (ev hanımı, emekli) yüksek boyun eğici davranışlar görülürken, çalışan meslek gruplarındaki (işçi, serbest meslek, hizmet sektörü) evli öğrencilerde düşük düzeyde boyun eğici davranışlar görülmüştür. Çalışmayan evli öğrencilerin, çalışan evli öğrencilere göre daha bağımlı oldukları düşünüldüğünde, daha pasif, edilgen ve boyun eğici olmaları beklendik bir sonuçtur. Evli öğrencilerin boyun eğici davranışlarının çalışma durumu değişkeni ile arasındaki farklılaşma da istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bulgular meslek değişkeniyle çıkan bulgularla örtüşmektedir. Sonuçlara göre; şu an çalışmayan evli öğrenciler (çalışmayan ve emekli), çalışan evli öğrencilere göre daha fazla boyun eğici davranışlar sergilemektedirler.

Öğrencilerin boyun eğici davranış puanları ile umutsuzluk düzeyi puanları arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki vardır. Bu sonuca göre diğer fakültelerde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri arttıkça boyun eğici davranış düzeyleri de artmaktadır. Tümkeya ve ark., (2007)'in yaptığı çalışmada boyun eğici ile umutsuzluk arasında düşük korelasyon çıkmıştır. Yani boyun eğici davranış gösteren PDR, okul öncesi öğretmenliği, zihin engelliler öğretmenliği bölümleri aslında umutsuz değildirler. Çünkü geleceğe ait iş bulma olanakları diğer bölümlere göre daha fazla olduğu için boyun eğici davranış göstermeleri onların umutsuz olacağı anlamını vermemiştir. Umutsuzluk ölçeği'nin alt önermeleri olan

gelecek ile ilgili duygular, motivasyon kaybının boyun eğici davranışlar üzerinde bir etkisi yokken; öğrencilerin gelecek ile ilgili beklentilerinin, boyun eğici davranış üzerinde anlamlı bir etkisi vardır. Bu etki gelecek ile ilgili beklentilerin boyun eğici davranış üzerindeki etkisi %21,5 olarak tespit edilmiştir. Birol ve ark., (2016) sportif rekreasyon aktivitelerine katılan öğrenciler üzerine yapmış oldukları çalışmaya göre kadınlar erkeklere oranla gelecekle ilgili duygularda daha fazla umutlu olmaları mevcut çalışmadan farklılık göstermektedir.

Öğrenciler öğrenimlerden sonra eğitimini aldıkları mesleğe daha erken sahip olabilmek için onların kişilik yapılarına ters gelse de ve buna karşı olsalar da ülkenin meslek sahibi olma kriterlerine karşı, kabullenici davranış sergilemektedirler. Spor bilimleri fakültelerinde öğrenim gören öğrenciler diğer fakültedeki öğrencilere göre daha az boyun eğici davranışı sergilemektedirler. Öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış sergilemeleri üzerinde öğrenim gördükleri fakültelerin etkisi vardır. Bunun yanı sıra değişken olan anne eğitim, baba ve anne meslek durumları da etkilidirler. Diğer bağımsız değişkenler üzerinde iyileştirici bir etkide bulunmak oldukça zor ve başka bir çalışma konusudur. Fakat sporun hem umutsuzluk hem de boyun eğici davranışlar üzerinde olumlu etkisi olduğu görülmüştür. Bu nedenle diğer fakültelerde spor derslerinin hem içeriğinin zenginleştirilmesi hem de sayısının artırılması gerekli görülmektedir. Bu yaklaşımın yanı sıra öğrenciler üzerinde olumsuz etkileri olan boyun eğici davranışlar ve umutsuzluk düzeyi ile daha etkin bir mücadele yolu ise çözüm odaklı kısa terapi tekniğinin uygulanmasıdır. Çözüm Odaklı Kısa Terapi tekniği probleme ve problemin tarihçesine odaklanmak yerine, çözüm yollarına odaklanan sistematik bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım hem birçok sorun alanında kısa sürede sonuç elde edebilme, hem de kısa zaman içinde çok sayıda kişiye danışmanlık yapabilme olanağını sağlamaktadır (Dölek ve Kurter, 2005). Çözüm odaklı kısa terapi tekniğinde gelecek ve şu an için önemlidir. Teknik, danışanın güçlü yönleri üzerine yoğunlaşır. Danışanın hayatında olumlu olan olgulara, geçmişteki başarılarına, problemin yaşanmadığı zamanlara odaklanmaktadır (O'Connell ve Palmer, 2003).

Öneriler

Üniversite öğrencilerinin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeyleri gönüllülük esasına göre belirlenebilir. Bu belirlemeler yapıldıktan sonra yine gönüllülük esasına göre isteyen öğrencilere üniversite bünyesinde hizmet sunan psikolojik danışma merkezlerinde kısa süreli terapi tekniği uygulanabilir.

Kaynaklar

- Abakay, T., Tuzcuoğulları, U. (2017). Takım Sporlarıyla Uğraşan Elit Genç Sporcularda Boyun Eğici Davranışların Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Gaziantep Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi Dergisi, 2(2), 17-30
- Atıcı, A. (2011). İlköğretim ikinci kademe Öğrencilerinin boyun eğici davranışlarının Yordanması. 2011, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans tezi, 197 sayfa, İzmir.
- Beck, A.T., Steer, R.A., Beck, J.S., & Newman, C.F. (1993). Hopelessness, depression, 41 suicidal ideation, and clinical diagnosis of depression. *Suicide Life Threat Behav*, 23:139-145.
- Bilgin, N. (1988). Sosyal Psikolojiye Giriş. İzmir: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Yayınları, No.: 48, 1988.

- Biröl, S.Ş., Temel, V., ve Nas, K. (2016). Sportif Rekreasyon Aktivitelerine Katılan Öğrencilerin Bazı Değişkenler Açısından Umutsuzluk Düzeylerinin Belirlenmesi. İnönü Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi, 3(1), 66-82.
- Dölek, N., Kurter, F. (2005). Çözüm Odaklı Kısa Danışmanlık Yaklaşımı, Seminer Notlar, Bahçe ehir Üniversitesi Kariyer Merkezi, İstanbul.
- Everson, S.A., Kaplan, G.A., Goldberg, D.E., & Salonen, J.T. (2000). Hypertension incidence is predicted by high levels of hopelessness in Finnish men. *Hypertension* 35:561-567.
- Gilbert, P., & Allan, S. (1994). Assertiveness, Submissive Behaviour And Social Comparison. *British Journal of Clinical Psychology*, 33(3), 295-306.
- Gilbert, P., Pehl, J., Allan, S. (1994). The phenomenology of shame and guilt: An empirical investigation. *British Journal of Medical Psychology*. 1994; 67: 23-36.
- Hamurcu, H., Saygın, N. (2011). Lise Öğrencilerinin boyun eğme davranışları ile psikolojik ihtiyaçları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 2011; 31/2: 171-187.
- Horney, K. (1995). Ruhsal Çatışmalarımız: Yapıcı Bir Nevroz Teorisi, (Çev. S. Budak), 3. Basım, Öteki Yayınevi, Ankara.
- Kabasakal, K. (2007). Beden eğitimi ve spor yüksekokulu Öğrencilerinde boyun eğici davranışlar ve şiddetle ilişkisi. 2007, Selçuk Üniversitesi, Yüksek lisans tezi. 107 sayfa, Konya.
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1990). İnsan aile kültürü. (3. Basım). İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Kara, H., Uzgören, N., ve Uzgören, E. (2013). Yöneticilerde boyun eğici davranışların kökenleri üzerine bir araştırma. *International Journal of Social Science*, 3, 263-284.
- Karasar, N. (2016). Bilimsel Araştırma Yöntemleri Kavramlar İlkeler Teknikler, (31.Basım), Nobel Yayınevi: Ankara.
- Kaya, M., Güneş, G., Kaya, B., & Pehlivan, E. (2004). Tıp fakültesi Öğrencilerinde boyuneğici davranışlar ve şiddet ile ilişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 5, 5-10.
- Kaya, M., Güneş, G., Kaya, B., ve Pehlivan, E. (2004). Tıp Fakültesi Öğrencilerinde Boyun Eğici Davranışlar ve Şiddetle İlişkisi. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 5, 5-10.
- Köktuna, Z.S. (2007). Çözüm odaklı kısa terapi tekniğinin alt sosyo ekonomik seviyedeki kadınların geleceğe umut ile bakabilme ve boyun eğici davranışlarına etkisinin incelenmesi. 2007, Maltepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek lisan tezi, 162 sayfa, İstanbul.
- O'Connell, B., & Palmer, S. (Eds.). (2003). *Handbook of solution-focused therapy*. Sage.
- Öztürk, M.O. (1997). Ruh Sağlığı ve Bozuklukları. Yedinci Basım. Hekimler Yayın Birliği, Ankara: 1997: p.82.
- Scheier, M.F., & Carver, C.S. (1985). Optimism, coping, and health: assessment and implications of generalized outcome expectancies. *Health Psychol* 4:219-247.
- Seber, G., Dilbaz, N., Kaptanoğlu, C., ve Tekin, D. (1993). Umutsuzluk Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenirliliği, *Kriz Dergisi*, 1(3): 142-160.
- Şavaşır, I., Şahin, N.H. (1997). Bilişsel davranışçı terapilerde değerlendirme: Sık kullanılan ölçekler. *Türk Psikologlar Derneği*. 1997; 9: 100-103.

- Şeleci, Z. (2014). Evli öğrencilerde bağlanma stilleri ile boyun eğici davranışlar arasındaki ilişkinin incelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Tekin, M., ve Filiz, M. (2008). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarının Antrenörlük Eğitimi ve Spor Yöneticiliği Bölümlerinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranışlar Düzeylerinin Değişkenlere Göre İncelenmesi. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1) 27-37.
- Tuzcuoğlu, S., Korkmaz, B. (2001). Psikolojik danışma ve rehberlik Öğrencilerinin boyun eğici davranış ve depresyon düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 2001; 14: 135-152.
- Tümkaya, S., Aybek, B., & Çelik, M. (2007). KPSS'ye girecek öğretmen adaylarındaki umutsuzluk ve durumluk-sürekli kaygı düzeylerini yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 7(2), 953-974.
- Üngüren, E. & Ehtiyar, R. (2013). Türk ve Alman Öğrencilerin Umutsuzluk Düzeylerinin Karşılaştırılması ve Umutsuzluk Düzeylerini Etkileyen Faktörlerin Belirlenmesi: Turizm Eğitimi Alan Öğrenciler Üzerinde Bir Araştırma, *Journal of Yasar University*, 4(14), 2093-2127.
- Yalçın, S. & Açıkgöz, İ. (2014). Sağlık bilimleri fakültesi son sınıf Öğrencilerinin umutsuzluk düzeylerinin karşılaştırılması, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi Mustafa Kemal University Journal of Graduate School of Social Sciences*, 11(26), 259-270.

Makale Alıntısı

Musa, M. (2020). Spor Bilimleri Fakültesi Öğrenciler i İle Diğer Fakültelerde Eğitim Gören Öğrencilerin Umutsuzluk ve Boyun Eğici Davranış Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi [Investigation of Despair and Submissive Behavior Levels of Students of Faculty of Sports Sciences and Students of Other Faculties in Terms of Various Variables], *Spor Eğitim Dergisi*, 4 (3), 112-123.

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.